

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
ZA LATA 2015 – 2017**

I. WPROWADZENIE

Niniejsze sprawozdanie obrazuje działania gminy Wyszków w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w latach 2015 - 2017 w odniesieniu do Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 - 2017.

W gminie Wyszków podejmowanych jest szereg działań na rzecz dziecka i rodziny. Nadal jednak występują problemy i negatywne zjawiska społeczne, które w sposób pośredni bądź bezpośrednio oddziałują na rodzinę. Rodziny borykają się z wieloma problemami, które prowadzą do powstawania trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić wykorzystując własne środki, zasoby, uprawnienia i możliwości.

Prezentowane poniżej sprawozdanie obrazuje działania jakie były podejmowane w ramach kompleksowej pracy z rodziną, której celem było wsparcie oraz ukazanie właściwych kierunków w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Współpraca wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami polegała na objęciu pomocą rodziny już na początkowym etapie występujących problemów, tak by nie dopuścić do ich eskalacji, której konsekwencją mogłoby być umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

II. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY I ICH REALIZACJA

Celem głównym programu było:

tworzenie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działanie na rzecz dziecka i rodziny w gminie Wyszków w zakresie wzmocnienia roli i funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

Cel główny był realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
2. Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego oraz dostęp do terapii i mediacji rodzinnych.
3. Rozwój usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.
4. Działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i rodziców w tym promowanie właściwych postaw rodzicielskich poprzez uczestnictwo rodzin w projektach do nich kierowanych.
5. Rozwój placówek wsparcia dziennego.
6. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych i monitorowanie środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.
7. Stwarzanie rodzinom możliwości w organizowaniu grup wsparcia, samopomocowych, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

8. Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami.
9. Podejmowanie wszechstronnych działań w kierunku powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w odniesieniu do realizacji powyższych celów przebiegały w następujący sposób:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Pracownicy socjalni OPS w Wyszku rozeznawali środowisko lokalne i rodzinne w celu zdiagnozowania potrzeb społecznych rodzin. Na bieżąco prowadzona była praca socjalna której celem była pomoc osobom i rodzinom w ich funkcjonowaniu w środowisku społecznym, w rozwijaniu lub w wzmacnianiu ich aktywności i samodzielności życiowej. Trafnie postawiona diagnoza jest niezbędna do podjęcia decyzji objęcia rodziny właściwą formą pomocy, mającą na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Pracownicy socjalni udzielali pomocy w formie świadczeń pieniężnych, niepieniężnych i pracy socjalnej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno – bytowej. Wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszku w 2015 roku zostało objętych 1 121 rodzin (2 598 osób), w 2016r. – 1 158 rodzin (2 561), a w 2017r. – 1287rodzin (2656 osób). Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej udzielano wsparcia w formie pomocy materialnej i rzeczowej, w tym objęcie dzieci pomocą w formie dożywiania.

Poniższa tabela obrazuje pomoc w formie dożywiania skierowaną do dzieci latach 2015 - 2017.

Rok 2015

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł.
1.	Świadczenia z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dożywianie: 1. dzieci ogółem objęte dożywianiem 2. posiłki (bez decyzji)	465 dzieci/318 rodzin	124 054,00 zł
		10 dzieci	2 465,00 zł
2.	Posiłki (poza programem – ponad 150% kryterium dochodowego)	69 dzieci/48rodzin	36 379,51 zł

Rok 2016

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł.
1.	Świadczenia z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dożywianie: 1. dzieci ogółem objęte dożywianiem 2. posiłki (bez decyzji)	391 dzieci/207 rodzin	339 324,14 zł
		19 dzieci	4 993,86 zł
2.	Posiłki (poza programem – ponad 150% kryterium dochodowego)	74 dzieci/49 rodzin	50 012,61 zł

Rok 2017

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł.
1.	Świadczenia z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dożywianie: 1. dzieci ogółem objęte dożywianiem 2. posiłki (bez decyzji)	368 dzieci/200 rodzin 10 dzieci/7 rodzin	321 350,40 zł 1 445,50 zł
2.	Posiłki (poza programem – ponad 150% kryterium dochodowego)	92 osoby/74 rodziny	90 229,62 zł

Wypoczynek letni to kolejna forma pomocy która była skierowana do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wieloprogowych, niepełnych i wielodzietnych.

	2015	2016	2017
Ogółem z wypoczynku skorzystało:	83 dzieci	71 dzieci	40 dzieci
- ze środków własnych gminy	43 dzieci	28 dzieci	5 dzieci
- we współpracy z PCPR	13 dzieci	13 dzieci	13 dzieci
- we współpracy z GKRPA	27 dzieci	20 dzieci	-
- we współpracy z PCK	-	10 dzieci	22 dzieci

Z różnych form wsparcia z OPS w latach 2015 - 2017 łącznie skorzystało 3 566 środowisk, w tym z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych 549 rodzin w tym:

- rodziny wielodzietne - 156,
- rodziny niepełne - 347.

Ważnym i stale rozwijającym się działaniem kierowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej było pośrednictwo w przekazywaniu używanej odzieży, obuwia, sprzętu rehabilitacyjnego, mebli, sprzętów gospodarstwa domowego, RTV, AGD itp. Ośrodek współpracował w tym zakresie zarówno z firmami, instytucjami, stowarzyszeniami, jak również indywidualnymi mieszkańcami Wyszkania.

2. Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego oraz dostęp do terapii i mediacji rodzinnych.

W ramach prowadzonego Punktu Informacji Obywatelskiej rodziny mogły korzystać z bezpłatnych porad prawnych w tym z zakresu prawa rodzinnego, konsultacji psychologicznych, poradnictwa ze strony pracownika socjalnego oraz poradnictwa dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością.

Dostęp do poradnictwa specjalistycznego tj. bezpłatnych konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, prawnych dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo- wychowawcze

oraz rodzin w kryzysie jest stale poszerzany. Od 2017 roku świadczone jest poradnictwo dla rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością.

W ramach tego działania w latach 2015 - 2017r.:

- z pomocy prawnej skorzystało 538 rodzin,
- z konsultacji psychologicznych skorzystało 276 rodzin
- z poradnictwa dla rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością – 9 rodzin. .

Ponadto pracownicy socjalni dysponując bazą adresową, informowali o możliwościach uzyskania poradnictwa specjalistycznego w innych placówkach.

3. Rozwój usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.

W szczególnych sytuacjach życiowych rodziny mogą skorzystać z usług opiekuńczych i specjalistycznych. Z tej formy pomocy w 2015r. skorzystały dwie rodziny: jedna rodzina niepełna - 4 osobowa (samotny ojciec, wdowiec z 3-giem dziećmi) oraz jedna rodzina wielodzietna 8 osobowa (6-ro dzieci w tym trojaczki). W roku 2016 jedna rodzina wielodzietna 8 osobowa (6-cioro dzieci w tym trojaczki). W 2017r. z tej formy pomocy skorzystała jedna rodzina wielodzietna- niepełna, samotna matka z trójką dzieci.

Ponadto w ramach zadań zleconych Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku prowadzi specjalistyczne usługi opiekuńcze. Pomoc w tej formie kierowana była do osób z zaburzeniami psychicznymi, osób chorych psychicznie, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z autyzmem. Z tej formy wsparcia w 2015 roku skorzystało 42 osoby (w tym 28 dzieci z 27 rodzin), 2016r. skorzystało 47 osób (w tym 35 dzieci z 34 rodzin); w 2017 roku 43 osoby (w tym 29 dzieci z 27 rodzin). Łącznie w latach 2015 – 2017 skorzystało 132 osoby, w tym 92 dzieci z 88 rodzin.

4. Działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i rodziców w tym promowanie właściwych postaw rodzicielskich poprzez uczestnictwo rodzin w projektach do nich kierowanych.

W okresie od 01.01.2015r. do 30.06.2015r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku realizował projekt systemowy „SZANSA” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 14 osób z rodzinami i 1 osoba samotna.

Całkowita wartość projektu – 134 468,43zł.

Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej – 121 172,65zł.

Wkład własny – 13 295,78zł.

Głównym celem projektu było zwiększenie aktywności społecznej i poprawa jakości życia uczestników/uczestniczek projektu. Celami szczegółowymi były:

- podniesienie umiejętności społecznych i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- podniesienie umiejętności zawodowych oraz uzupełnienie wykształcenia,
- zwiększenie integracji uczestników/uczestniczek projektu ze środowiskiem lokalnym.

Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania w ramach aktywnej integracji z następujących działań:

1. Warsztat „Szkoła dla rodziców”- 40 godzinny warsztat mający na celu wykształcenie

umiejętności radzenia sobie z umiejętnościami wychowawczymi, komunikacji rodzic-dziecko, pracy nad wspólnymi relacjami. W warsztacie wzięło udział 13 osób.

2. Warsztat „Autoprezentacja i sztuka rozmowy” - 30 godzinny warsztat z zakresu nabywania umiejętności zaprezentowania siebie w różnych okolicznościach np. u nowego pracodawcy, w nowym środowisku. Warsztat ma na celu pomoc osobom w powrocie na otwarty rynek pracy. W warsztacie wzięło udział 10 osób.

3. Warsztat „Asertywność z elementami radykalnego wybaczenia” – 25 godzinny warsztat z zakresu nabywania umiejętności brania odpowiedzialności i za siebie, budowania swoich granic, szanowania granic innych, pozostawiania przeszłości i otwierania się na przyszłość, odbudowywanie relacji z bliskimi osobami. W warsztacie wzięło udział 12 osób.

4. Indywidualne konsultacje z doradcą prawnym uzależnione od indywidualnych potrzeb. Z konsultacji skorzystały 4 rodziny.

5. Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym. Z konsultacji skorzystało 15 osób.

6. Wsparcie asystenta rodziny – praca z rodziną dostosowana do indywidualnych potrzeb, mająca na celu ułatwienie rodzicom wypełnianie ról społecznych, zminimalizowanie zagrożenia umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Ze wsparcia skorzystały 4 rodziny.

7. Terapia rodzinna polegająca na pracy dwóch terapeutów z rodziną w celu poprawienia funkcjonowania rodziny jako całości, eliminowanie zachowań wpływających dysfunkcyjnie. Z terapii skorzystało 5 rodzin.

8. Kursy: Sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej (5 osób), Pracownik magazynowy z obsługą programu magazynowego WF-MAG oraz obsługa wózków podnośnikowych (2 osoby), Kucharz małej gastronomii (4 osoby), Profesjonalne sprzątanie oraz obsługa maszyn sprzątających (2 osoby), Kurs kroju i szycia – poziom podstawowy (1 osoba), Makijaż i wizaż (1 osoba).

9. Spotkania grupy samopomocowej. W grupie uczestniczyło 11 osób.

10. Wsparcie psychologa. Z konsultacji z psychologiem skorzystało 13 osób.

11. Dla uczestników i uczestniczek projektu sfinansowana została również opieka nad dziećmi podczas trwania warsztatów i kursów.

W ramach projektu 13.06.2015r. zorganizowany został pieszy Rajd Rodzinny „Rajd pełen niespodzianek”. W rajdzie wzięli udział uczestnicy i uczestniczki projektu systemowego „SZANSA” oraz ich rodziny, członkowie grup samopomocowych działających w ramach Klubu Integracji Społecznej, wolontariusze oraz społeczność lokalna. Ponadto w dniu 20.06.2015r. odbyła się wycieczka do Kazimierza Dolnego dla 20 osobowej grupy. W wyjeździe udział wzięli beneficjenci i beneficjentki projektu oraz ich najbliższa rodzina.

5. Rozwój placówek wsparcia dziennego.

Kolejnym zadaniem mającym na celu wsparcie rodziny, było objęcie opieką i wsparciem dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Placówka wsparcia dziennego prowadzona była w formie:

- opiekuńczej, w tym koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej prowadzonej przez wychowawcę (3 streetworkerów – 20 dzieci i młodzieży).

Mając na względzie jak ważnym elementem jest propagowanie idei tworzenia oraz rozwoju już istniejących ośrodków wsparcia dziennego, kontynuowane były działania w placówkach wsparcia dziennego. Systematycznie poszerzany był program świetlic o nowe atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży. W czasie realizacji Gminnego Programu, Świetlica Środowiskowa TPD przy Parafii Św. Wojciecha dysponowała 25 miejscami. Przeciętnie w zajęciach uczestniczyło 16-ro dzieci. Świetlica Socjoterapeutyczna „Słoneczna” w Wyszkanie dysponowała 70 miejscami, przeciętnie w zajęciach uczestniczyło 28 dzieci.

Ponadto w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Świetlica Środowiskowa w Skuszewie, która jest miejscem spotkań dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów. Do świetlicy na przestrzeni 3 lat uczęszczało średnio 24 dzieci rocznie. Do wszystkich świetlic na przestrzeni lat 2015 - 2017 uczęszczało średnio 206 dzieci.

6. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych i monitorowanie środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.

Pracownicy socjalni na bieżąco monitorowali sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem oraz podejmowali działania w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym. W tym celu występowali do Sądu z wnioskami o wgląd w sytuację rodziny. Porównując dane z roku 2016r., liczba wniosków w 2017 roku znacznie się zmniejszyła – 4 wnioski (2016r. - 11 wniosków, 2015r. - 10 wniosków).

Ponadto pracownicy socjalni cyklicznie uczestniczyli w spotkaniach inicjowanych przez Dyrektora OPS, jak również inne instytucje w tym m.in. PCPR w Wyszkanie, Sąd Rodzinny – Zespół Służby Kuratorskiej. Spotkania te miały na celu wymianę informacji i zacieśnienie współpracy oraz wypracowanie kompleksowej pomocy interdyscyplinarnej.

Ważnym działaniem na rzecz rodziny będącej w kryzysie było zapewnienie schronienia dla rodzin znajdujących się w kryzysie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej znajdujący się w Hostelu „Monar” przy ul. Komunalnej w Wyszkanie. Z tej formy wsparcia w 2015 roku skorzystały 3 rodziny, w roku 2016 - 2 rodziny, a w 2017 r. 3 rodziny.

Na przestrzeni 3 lat do Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 279 „Niebieskich Kart”, z tego wszczęto 251 procedur. (2015r. - 68 NK - wszczętych procedur 60; 2016r. – 99 - wszczętych procedur 82; 2017r. – 112 NK - wszczętych procedur 109). Pracownicy socjalni uczestniczyli w pracach grup roboczych związanych z procedurą Niebieskie Karty powołanych w celu rozwiązywania istniejących problemów, monitorowali sytuację rodzin, pomagali w rozwiązywaniu bieżących trudności.

Do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które nie potrafiły poradzić sobie w przezwyciężeniu trudnej sytuacji w jakiej się znalazły, wykorzystując własne zasoby, przydzielany był asystent rodziny.

7. Stwarzanie rodzinom możliwości w organizowaniu grup wsparcia, samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Funkcjonujący w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie Klub Integracji Społecznej działał na rzecz zwiększenia efektywności rozwiązywania problemów

społecznych oraz wspólnego przezwyciężania trudności przez osoby borykające się z podobnymi problemami. KIS podejmuje działania wspierające ideę pomagania sobie, poprzez pomoc innym. Idee samopomocy realizuje się w bardzo wielu przypadkach: sytuacje losowe takie jak np. niepełnosprawność, choroba, trudna sytuacja rodziny, ale też samotne wychowanie dziecka czy bezrobocie. W ramach klubu w latach 2015-2017 działała grupa wsparcia w której uczestniczyło 10 matek dzieci autystycznych. Spotkania odbywały się raz w miesiącu i trwały 2 godz., celem spotkań była wymiana doświadczeń oraz zapobieganie izolacji i marginalizacji. Podstawowymi założeniami grupy była: akceptacja niepełnosprawności, radzenie sobie ze stresem, dzielenie się doświadczeniem z bycia rodzicem dziecka z niepełnosprawnością. Uczestnictwo w grupie pozwalało zmniejszyć wątpliwości rodziców oraz zaakceptować trudną sytuację. Uczestniczki grupy są współzałożycielkami Stowarzyszenia „Bądźmy w kontakcie”. Grupa jest stale otwarta na nowych uczestników.

8. Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkwowie z zakresu wsparcia rodziny były realizowane we współpracy z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny. Efektem zacieśnionej współpracy było organizowanie wielu przedsięwzięć i wielu inicjatyw..

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkwowie we współpracy ze Stowarzyszeniem „Promenada” od 2008r. realizuje program stypendialny „Talenty Wyszkowa”, który skierowany jest do zdolnej, dobrze uczącej się młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej. W latach 2015 - 2017 na realizację programu przeznaczano środki pochodzące z Fundacji Batorego, darowizn od indywidualnych sponsorów, zabawy fantowej oraz innych zbiórek organizowanych przez Stowarzyszenie Promenada i Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkwowie. W okresie trwania programu przyznano 48 stypendiów (2015 - 26, 2016 - 27, 2017 - 15) po 100 zł miesięcznie przez okres 10 miesięcy.

Ważnym partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej przy realizacji działań i inicjatyw było Stowarzyszenie „Monar” Wyszków. Stowarzyszenie chętnie użyczało terenu do organizowania wielu wydarzeń skierowanych do dzieci i ich rodzin.

Zabezpieczając potrzeby gminy w zakresie osób bezdomnych, OPS od 2009r. ma podpisane porozumienie o współpracy z Mazowieckim Centrum Pomocy Bliźniemu „MONAR - MARKOT” w Czernicach Borowych, gdzie zagwarantowane są miejsca dla mieszkańców Gminy Wyszków z odpłatnością za pobyt i wyżywienie. Porozumienie daje możliwość zabezpieczenia postanowień sądu dotyczących eksmisji sprawców przemocy w sytuacjach kryzysowych w rodzinie. W latach 2015 – 2017 z usług tej placówki skorzystało 32 osoby (2015 – 19 osób, 2016 – 15 osób, 2017 – 17 osób).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkwowie był animatorem, koordynatorem oraz partnerem wydarzeń skierowanych do społeczności lokalnej. Wydarzenia te miały na celu integrację, edukację i pobudzanie do działania społeczności lokalnej i organizowane były w ramach pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkwowie, Domu Dziennego Pobytu „Senior” i Świetlicy Środowiskowej w Skuszewie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkwowie w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w latach 2015 – 2017 realizował trzykrotnie dwumiesięczny Program Aktywnej

Integracji. Program w głównej mierze skierowany był do kobiet, które były bezrobotne i jednocześnie sprawowały opiekę nad osobami zależnymi. W ramach programu realizowane były działania w okresach dwumiesięcznych w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej (warsztaty umiejętności społecznych, grupowe konsultacje z doradcą zawodowym, praca socjalna). Program ukończyło 10 kobiet.

Ważniejsze cykliczne inicjatywy organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej to:

Rok 2015

- styczeń - Integracyjny Bal Karnawałowy dla dzieci „W Rytmie Tańca i Muzyki” Restauracja Baśniowa- sponsor balu. W balu wzięło udział ponad 120 dzieci ze Świetlicy Socjoterapeutycznej „Słoneczna” w Wyszkwowie oraz Świetlicy Środowiskowej w Skuszewie,
- maj - uroczyste obchody „Dnia Matki”,
- sierpień - Piknik „Aktywna Rodzina”, organizator Burmistrz Wyszkwowa, Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica Środowiskowa w Skuszewie, Sołectwo Skuszew. Partnerzy: Klub Sportowy Bug Wyszków, Świetlica Socjoterapeutyczna „Słoneczna”, Klub Fitness Power Fit, Stowarzyszenie” Promenada”. Głównym celem pikniku była integracja dzieci ze świetlic, integracja społeczności Skuszewa, pogłębianie relacji rodzinnych i sąsiedzkich, propagowanie aktywności fizycznej, rozwój zainteresowań sportem, tańcem, edukacja, profilaktyka dotycząca zdrowego trybu życia, rozwijanie lokalnej aktywności,
- grudzień - 11 spotkanie wigilijne w Restauracji „Baśniowa” dla dzieci i rodziców objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej. W spotkaniu udział wzięło 39 rodzin, w tym 90 dzieci. Na zakończenie uroczystości każda z rodzin otrzymała paczkę. Paczki ufundowali Jeronimo Martins, SGPS S.A. i prezes POMELAC, radni Rady Miejskiej w Wyszkwowie,
- grudzień – spotkanie wigilijne w parafii św. Idziego dla osób samotnych, niepełnosprawnych oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- grudzień - wigilijne spotkanie z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza.
- I Koncert Charytatywny „Bądź aniołem – otwórz serce” w Wyszkwowskim Ośrodku Kultury „Hutnik” zorganizowany przez Zespół Szkół w Wyszkwowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkwowie oraz Klub Przyjaciół Wyszkwowa. Podczas koncertu swoje umiejętności wokalne zaprezentowali wolontariusze oraz nauczyciele Zespołu szkół: Szkoły Podstawowej nr 5 im. Żołnierzy Armii Krajowej oraz Gimnazjum nr 5. Celem koncertu była zbiórka żywności.

Rok 2016

- luty - Integracyjny Bal Karnawałowy dla dzieci „Roztańczony Karnawał”, Restauracja Baśniowa - sponsor. W balu udział wzięło ponad 120 dzieci z gminy Wyszków, w tym dzieci z Ogniska Wychowawczego TPD, którym towarzyszyli rodzice i opiekunowie. Nowym partnerem, którego pozyskał Ośrodek Pomocy Społecznej w realizację tego wydarzenia było Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkwowie,
- maj - Uroczyste obchody „Dnia Matki”,
- wrzesień – III Piknik „Aktywna Rodzina” Skuszew- zorganizowany w ramach partnerstwa nieformalnego. Organizator Pikniku - Burmistrz Wyszkwowa, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkwowie - koordynator wydarzenia, Świetlica Środowiskowa w Skuszewie, Sołectwo Skuszew. Partnerzy: Wspólnota Gruntowa wsi Skuszew, Miejski Klub Sportowy Bug Wyszków,

Nadleśnictwo Drewnica, Stowarzyszenie „Promenada”, Zespół Szkół „Rybieńko Leśne” Szkoła Filialna w Skuszewie, Streetworkerzy osiedla bloków komunalnych Serocka. Głównym celem pikniku była integracja dzieci ze świetlic, integracja społeczności Skuszewa, pogłębianie relacji rodzinnych i sąsiedzkich, propagowanie aktywności fizycznej, edukacja, rozwijanie lokalnej aktywności. Nowym partnerem z którym Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku nawiązał współpracę do realizacji pikniku było Nadleśnictwo Drewnica, które przygotowało edukację leśną oraz było sponsorem nagród i materiałów dydaktycznych. Miłym akcentem pikniku było 5 lecie funkcjonowania Świetlicy Środowiskowej w Skuszewie w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszku,

- grudzień - spotkanie z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza,
- grudzień - spotkanie wigilijne dla dzieci w Restauracji „Baśniowa”, po raz 12 na zaproszenie odpowiedziały rodziny korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszku. W spotkaniu udział wzięło 35 rodzin z dziećmi. Na zakończenie uroczystości Mikołaj przekazał każdej rodzinie paczkę świąteczną, sponsorami paczek był Prezes „POMELAC” oraz Prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji,
- grudzień – spotkanie wigilijne w parafii św. Idziego dla osób samotnych, niepełnosprawnych oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- grudzień - II Koncert Charytatywny „Bądź Aniołem – Otwórz Serce” w Wyszku w Ośrodku Kultury „Hutnik” zorganizowany przez Zespół Szkół w Wyszku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku oraz Klub Przyjaciół Wyszku. Podczas koncertu swoje umiejętności wokalne zaprezentowali wolontariusze oraz nauczyciele Zespołu szkół: Szkoły Podstawowej nr 5 im. Żołnierzy Armii Krajowej oraz Gimnazjum nr 5. Celem koncertu była zbiórka żywności.

Rok 2017

- styczeń - uroczyste obchody 100-nych urodzin mieszkanki Gminy Wyszku,
- luty - Integracyjny Bal Karnawałowy dla dzieci „Tanecznym krokiem” zorganizowany w Restauracji Baśniowa - sponsor balu. W balu uczestniczyło około 130 dzieci, którym towarzyszyli również rodzice i opiekunowie. Partnerzy: młodzież wraz z opiekunem Panią Danuta Przybysz z Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszku, Klub Fitness Power Fit, Fundacja „Pozytywka”,
- maj - uroczyste Obchody „Dnia Matki”,
- czerwiec - Piknik „Aktywna Rodzina” - IV edycja zorganizowany w Skuszewie. Organizatorami Pikniku był: Burmistrz Wyszku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku – koordynator wydarzenia, Szkoła Podstawowa nr 3 w Rybieńku Leśnym, Szkoła Filialna w Skuszewie, Świetlica Środowiskowa w Skuszewie, Sołectwo Skuszew. Partnerzy: Wspólnota Gruntowa wsi Skuszew, Stowarzyszenie „Promenada”, streetworkerzy, MKS Gimnazjum Wyszku, Klub Kolarski „Catena”, Zespół „Skuszewianki”, Stomatolog Pani Lidia Czestkowska. Głównym celem pikniku była integracja dzieci ze świetlic i społeczności Skuszewa, pogłębianie relacji rodzinnych i sąsiedzkich, propagowanie aktywności fizycznej, edukacja, rozwijanie lokalnej aktywności,
- grudzień - III Koncert Charytatywny „Bądź Aniołem – Otwórz Serce” w Wyszku w Ośrodku Kultury „Hutnik” zorganizowany przez SP 5 w Wyszku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku oraz Klub Przyjaciół Wyszku. Podczas koncertu swoje

umiejętności wokalne zaprezentowali wolontariusze oraz nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 5 im. Żołnierzy Armii Krajowej. Celem koncertu była zbiórka żywności. Zebrane artykuły zostały przekazane przez świętami w formie paczek rodzinom najbardziej potrzebującym z gminy Wyszaków w ilości 83 sztuk,

- grudzień - XIII spotkanie wigilijne dla dzieci i rodziców w Restauracji „Baśniowa”. W spotkaniu udział wzięło 38 rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszakowie. O niepowtarzalny klimat spotkania zadbał zespół Gloriosa Trinita, śpiewając kolędy wspólnie z zebranymi. Młodzi aktorzy z Teatru Farsa przygotowali świąteczny spektakl, w którym zwrócili uwagę na wartości nadające sens życiu człowieka. Na zakończenie uroczystości pojawił się Mikołaj, który przekazał paczki świąteczne dla wszystkich rodzin. Prezes „POMELAC” oraz Prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, przekazali środki finansowe, z których zakupiono 86 zestawów czekoladowych i 95 dużych czekolad, którymi obdarowano dzieci – uczestników wigilii,

- grudzień – spotkanie wigilijne w parafii św. Idziego dla osób samotnych, niepełnosprawnych oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,

Podczas trwania Gminnego Programu corocznie prowadzona była świąteczna zbiórka żywności dla najuboższych, w którą włączyło się Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wyszakowa”, młodzież Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik”, SP nr 5 im. Żołnierzy Armii Krajowej, SP w Leszczycy Starym, PCK, Stowarzyszenie „Monar”, kluby sportowe działające w Wyszakowie oraz Przedszkole nr 2.

Łącznie paczkami zostało obdarowanych w roku 2015 – 257 rodzin, w 2016 - 438 rodzin, w 2017- 315 rodzin.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszakowie nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem WIOSNA. Do projektu Szlachetna Paczka OPS w okresie 3 lat wytypował 51 rodzin (2015 – 22, 2016 - 14, 2017 - 15), obdarowanych zostało 25 rodzin (2015 - 5, 2016 - 10, 2017 - 10)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszakowie podejmował również działania na rzecz społeczności bloków komunalnych. Zaangażowanie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej polegało na stałej współpracy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów, a także wspieraniu streetworkerów pracujących na tych osiedlach. Mieszkańcy mobilizowani byli do wspólnej pracy na rzecz osiedla; porządkowania terenów zielonych, zakładania i uzupełniania istniejących już klombów i rabat kwiatowych. Efektem tych działań było wyróżnienie dla Osiedla Serocka oraz wyróżnienie dla mieszkańców budynków przy ul. Łącznej w konkursie „Moje Piękne Miasto” - organizowanym corocznie przez Wyszakowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszakowie w ramach współpracy z PGE Dystrybucja Oddział Warszawa trzykrotnie uczestniczył w projekcie „Energetyczny tornister”, który skierowany był do dzieci z rodzin objętych wsparciem ośrodka. Łącznie w ramach projektu w latach 2015-2017 zostało obdarowanych wyprawką szkolną 100 uczniów.

9. Podejmowanie wszechstronnych działań w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Pracownicy socjalni uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka dotyczących wychowanków przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach a obecnie w Domu dla Dzieci w Wyszkowie. Celem spotkań było omówienie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej instytucjonalnej oraz ich rodzin biologicznych. Ponadto pracownicy socjalni i asystenci rodziny uczestniczyli w spotkaniach w PCPR w Wyszkowie w celu dokonania oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie mając na względzie dobro dzieci i rodziny w 2015r. zatrudniał 4 asystentów rodziny, którzy obejmowali swoim wsparciem 47 rodzin, w 2016r. zatrudniał 3 asystentów, którzy swoim wsparciem objęli 43 rodziny, a w 2017r. zatrudniał 4 asystentów rodziny, którzy prowadzili pracę z rodziną w 52 rodzinach. Asystenci rodziny opracowywali i realizowali plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi. W przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej współpracowali z koordynatorem pieczy zastępczej, jak również z innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Wydatki na wynagrodzenia asystentów rodziny pochodziły ze środków resortowych i środków własnych gminy i stanowiły łączną kwotę **259 322 zł** (2015 – 79 519 zł, 2016 – 91 617 zł, 2017- 88 186 zł) w tym:

- środki resortowe na realizację *Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej* **99 077 zł** (2015r. - 38 844,00 zł, 2016r. - 46 129,00 zł, 2017r. - 14 104,00 zł)
- środki własne Gminy **124 447 zł** (2015r. - 33 475,11 zł, 2016r. - 45 488,00 zł, 2017r. - 45 484,00 zł)
- środki z funduszy unijnych POKL **7 200,00 zł** (2015),
- Fundusz Pracy **28 598,00 zł** (2017).

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej w 2015r. z terenu miasta i gminy Wyszków w różnych formach pieczy zastępczej umieszczono 13 dzieci z 9 rodzin, w tym czasie do rodzin biologicznych powróciło 3 dzieci. W 2016r. w różnych formach pieczy zastępczej umieszczono 9 dzieci z 6 rodzin, do rodzin biologicznych powróciło 3 dzieci. W 2017r. umieszczono 2 dzieci z 2 rodzin, do rodzin biologicznych powróciło 2 dzieci.

Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej za które ponoszona była odpłatność 10%, 30% i 50% całkowitych kosztów utrzymania w latach 2015 – 2017, wyniósł **547 545 zł** ze środków gminy, w tym:

- **151 550 zł** w 2015 r. (33 dzieci)
- **189 940 zł** w 2016r. (30 dzieci)
- **206 055 zł** w 2017r. (34 dzieci).

Aby móc skutecznie pomagać trzeba stale podnosić swoje kwalifikacje i nabywać nowe umiejętności w związku z tym asystenci rodziny systematycznie uzupełniają swoją wiedzę uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach:

- „Efektywna współpraca koordynatora pieczy zastępczej i asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego”,
- „Dziecko między dorosłymi – ograniczanie kontaktu z jednym z rodziców i wikłanie

w konflikt a procedura „Niebieskie Karty”,

- „Pierwsza pomoc przedmedyczna”,

- „ Szkolenie dla Grup Roboczych oraz Zespołów Interdyscyplinarnych – praktyczne aspekty funkcjonowania”,

- „Kształtowanie umiejętności życiowych, społecznych i motywacyjnych osób niepełnosprawnych – treningi nawyków celowej aktywności”,

- „Narkotyki, dopalacze - zagrożenia zdrowotne i społeczne, rozpoznawanie zachowań”,

- „Wykorzystanie aktualnych przepisów prawa karnego w działaniach na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie”.

9. Potrzeby dotyczące realizacji programu.

Na bieżąco pojawiają się nowe potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Należą do nich m. in. :

- zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny w związku z rosnącym zapotrzebowaniem na tego rodzaju wsparcie,

- zmiana formy zatrudnienia asystentów rodziny (umowa o pracę),

- zapewnienie odpowiednich środków finansowych zabezpieczających wszystkie potrzeby związane z realizacją programu,

- zapewnienie warunków lokalowych do pracy administracyjnej asystentów rodziny.

III. ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE

Odbiorcami programu były rodziny zamieszkujące gminę Wyszki, w szczególności rodziny wykluczone lub zagrożone tym zjawiskiem oraz rodziny, które wymagały wsparcia ze strony profesjonalnych służb:

- rodziny niepełne,

- rodziny wielodzietne,

- rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym,

- małoletnie matki,

- rodziny wychowujące dziecko w wieku 0-5 lat,

- rodziny zmagające się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

- rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka,

- rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują konflikty, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo i inne negatywne zjawiska zachodzące w rodzinach,

- rodziny dotknięte przemocą,

- rodziny naturalne w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

IV. REALIZATORZY/PARTNERZY

W dotychczasową realizację programu zaangażowane były podmioty, które poprzez swoją pracę z dzieckiem, rodziną oraz środowiskiem lokalnym, tworzą we współpracy

z Ośrodkiem Pomocy Społecznej lokalny system opieki nad dzieckiem i rodziną:

- Urząd Miejski w Wyszkanie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkanie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyszkanie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wyszkanie,
- Komenda Powiatowa Policji w Wyszkanie,
- Sąd Rejonowy w Wyszkanie, w tym Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Placówki Oświatowe,
- Placówki Wsparcia Dziennego,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej, w tym Poradnia Leczenia Uzależnień w Wyszkanie,
- Placówka opiekuńczo – wychowawcza w Wyszkanie (Dom dla dzieci nr 1, Dom dla dzieci nr 2),
- Organizacje pozarządowe,
- Parafie i związki wyznaniowe.

V. REALIZACJA PODSTAWOWYCH CELÓW – ZADANIA

Ośrodek Pomocy Społecznej był głównym realizatorem programu, który we współpracy z w/w podmiotami podejmował działania mające na celu pomoc rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do właściwego wypełniania funkcji rodzicielskich oraz odpowiedniego pełnienia ról społecznych.

Realizacja postawionych celów przebiegała poprzez:

1. Rozeznanie środowiska lokalnego w celu diagnozowania potrzeb społecznych.
2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, w tym objęcie dożywianiem dzieci.
3. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wieloproblemowych.
4. Wspieranie rodzin zagrożonych kryzysem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przez asystenta rodziny i pracownika socjalnego.
5. Propagowanie idei tworzenia oraz rozwój już istniejących ośrodków wsparcia dziennego.
6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.
7. Wspieranie działań prowadzonych przez instytucje, organizacje społeczne i osoby fizyczne na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.
8. Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny.
9. Organizowanie szkoleń, prelekcji, konferencji z zakresu problematyki rodzinnej dla pracowników instytucji wspierających rodzinę.
10. Organizowanie porad i warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców.
11. Rozwój usług dla rodzin z dziećmi w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
12. Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych.
13. Poszerzanie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym zwiększanie bezpłatnych

konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, prawnych dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych.

14. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem.
15. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
16. Informowanie o możliwości i dostępie w uzyskiwaniu pomocy dla rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
17. Pozyskanie środków na zadanie związane z realizacją programu w formie dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, środków unijnych.

VI. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były realizowane w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych objętych programem tj. w latach 2015 – 2017. Program Wspierania Rodziny w gminie Wyszaków na lata 2018-2020 będzie stanowił kontynuację tworzenia systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w gminie Wyszaków.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY I REZULTATY

1. Nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Zmniejszyła się liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.
3. Zwiększono dostępność rodzin do poradnictwa specjalistycznego.
4. Wzmocniono więzi rodzinne.
5. Rodziny nabyły umiejętności i zdobyły wiedzę na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrzrodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci- nabyły one umiejętności właściwego rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej.
6. Nastąpiła integracja społeczności lokalnej i rozwój grup samopomocowych.
7. Wzrosły kompetencje i aktywność rodzin oraz ich poziom zaangażowania w życie społeczne.
8. Wzrosło zaangażowanie organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
9. Skuteczniej i efektywniej korzystano z istniejących zasobów.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja zadań programu była finansowana:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł,

- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- z wpłat indywidualnych sponsorów.

IX. MONITOROWANIE

Monitoringiem programu zajmował się Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie na podstawie pozyskiwanych informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy oraz informacji uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań. Celem bieżącego monitoringu była obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiły się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami, na bieżąco były one weryfikowane i dostosowane do potrzeb grupy docelowej.

Niniejszy dokument został przygotowany przez:
Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie